

невежество сж почти доунищожили, като само нѣкои откъслечни напѣви и легенди даватъ една смѣтна представа за миналото, разказвани отъ поколѣния на поколѣния. Такива сж запазени и у бабунитѣ-торбеши.

Богомилитѣ-торбеши. Торбешитѣ — днесъ помохамеданчени — сжко сж били богомили преди помохамеданчването имъ, което ще да е станало презъ XV. или XVI. вѣкъ, обаче, тѣ сж носили името „торбеши“ презъ епохата на богомилството, ужъ поради вършената отъ тѣхъ нѣкаква богомилска служба съ торба презъ рамо, която е символизираща изпълняваната отъ тѣхъ особена служба. Въ противовесъ на родопскитѣ помаци, торбешитѣ признаватъ, че сж потурчени българи и сж запазили не само родния си езикъ, но и много богомилски и други нрави и обичаи.

По запазени предания у торбешитѣ отъ с. Мелница, нѣкога преди турското нашествие тѣхното село било голѣмо градище. Тамъ живѣлѣт стройникътъ на чистата вѣра (богомилскиятъ дѣдецъ—б. н.). Още преди турцитѣ да завладѣятъ планината, дѣдецътъ се билъ преселилъ на върха на планината въ Гарванъ, близо до изворитѣ на Бабуна. Тѣхното село се казвало Мелникъ, а турцитѣ го наричали Мелница. Мелникъ ще да е билъ разрушенъ отъ сръбския князь Стефанъ Душанъ въ началото на XIV. вѣкъ, а окончателно е билъ разрушенъ и селянитѣ помохамеданчени презъ XVI. вѣкъ, по поводъ на което съществувала легендата „Прошица“. „Прошица“ е мѣстностъ между с. с. Бистрица, Мелница и Согле, гдето бабунитѣ се прощавали съ своитѣ близки, влѣзли въ последенъ бой съ турцитѣ и били избити. Отъ тогава тази височина се нарича „Прошица“.

Богомили-торбеши има въ велешкитѣ села Мелница, Горно и Долно Ябълчища, въ нѣкои села въ Порѣчието, Скопското Черноргорие. Въ началото на XI. вѣкъ богомили-торбеши, споредъ византийскитѣ хронисти, се появяватъ въ византийскитѣ владѣния въ Мала Азия. Тамъ богомилството разпространилъ Йоанъ Чурила. Главното имъ срѣдище било въ Опския, гдето били преселени по насилственъ начинъ много българи отъ Македония. Навѣрно и самиятъ Чурила е билъ българинъ. Следъ покоряването на България отъ Византия, богомилството се разпространило много бързо въ последната и станало изразителъ на недоволството противъ византийския гнетъ. Богомилството проникнало и въ Цариградъ,